

SAHLGRENKA AKADEMIN
INSTITUTIONEN FÖR NEUROVETENSKAP OCH
FYSIOLOGI
ARBETSTERAPI

INNEHÅLLSVALIDERING AV DEN SVENSKA VERSIONEN AV CHILD OCCUPATIONAL SELF ASSESSMENT (COSA-S)

Joakim Hägg

Johanna Silvlin

Examensarbete:	15 hp
Program:	Arbetsterapeutprogrammet
Kurs:	ARB341 Självständigt arbete i arbetsterapi (examensarbete)
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	VT 2019
Handledare:	Marie Peny-Dahlstrand, Med. dr., överarbetsterapeut
Examinator:	Susanne Gustafsson, docent i arbetsterapi, specialistarbetsterapeut

Sammanfattning

Examensarbete:	15 hp
Program:	Arbetsterapeutprogrammet 180 hp
Kurs:	ARB341 Självständigt arbete i arbetsterapi
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vt 2019
Handledare, namn + titel:	Marie Peny-Dahlstrand, Med dr överarbetsterapeut
Examinator, namn + titel:	Susanne Gustafsson, docent i arbetsterapi, specialistarbetsterapeut

---

Bakgrund	Alla barn har rätt att få delta i aktiviteter som upplevs meningsfulla och viktiga oavsett ålder, förmåga och förutsättningar. Arbetsterapeuten har en viktig uppgift i att möjliggöra detta, oavsett barnets funktionsnivå, då erfarenheter från barndomens aktivitetsliv påverkar den aktivitetsrepertoar som barnen sedan får som vuxna. Självskattning är ett sätt att få klienter att aktivt engagera sig i att ta fram och hitta information som driver behandlingsprocessen framåt och dessutom garanterar ett personcentrerat förhållningssätt. <i>Barns mening om aktiviteter - självskattning av kompetens och betydelse (COSAS)</i> är ett självskattningsinstrument framtaget för barn och är en svensk version av den engelska <i>Child Occupational Self Assessment (COSA)</i> . COSAS ger barnet möjlighet att ge sin egen uppfattning om aktivitetsutförande, avseende både aktivitetskompetens och aktivitetens betydelse. COSAS syfte är att ge arbetsterapeuter möjlighet att identifiera barns upplevda aktivitets- och delaktighetsproblem, vilket innebär att det är helt avgörande för användandet i arbetsterapipraxis att instrumentet har god validitet.
Syfte	Syftet med studien var att utvärdera innehållsvaliditeten av den svenska versionen av <i>COSA (COSAS)</i> i användningen för barn med utvecklingsneurologisk funktionsnedsättning
Metod	En kvalitativ studie som genomfördes genom kognitiva intervjuer med barn ur målgruppen. Studien har även kvantitativa inslag i form av en sammanställning för att visa instrumentets validitet. Analys genomfördes med en modifierad constant comparing coding method.
Resultat	Studien visar att av de 25 påståenden som utgör COSAS, så är det få eller ingen av informanterna som behöver någon form av stöd för att förstå avsedd innebörd för merparten av dessa (16 av 25 påståenden). Studien visar att instrumentet har god validitet för målgruppen när det används i dialog.
Slutsats	Studien visar att COSAS är användbart i arbetsterapipraxis, men det bör skrivas en tydligare användarinstruktion. I denna bör det framgå att instrumentet ska användas i samband med dialog, då detta ger arbetsterapeuten möjlighet att anpassa innehållet efter barnet.

Abstract

Thesis:	15 hp
Program:	Occupational Therapy program 180 hp
Course:	ARB341 Bachelor thesis in Occupational therapy
Level:	First Cycle
Semester/year:	St 2019
Supervisor, name + titel:	Marie Peny-Dahlstrand, PhD, reg. Occupational therapist
Examiner, name + titel:	Susanne Gustafsson, associate professor, reg. Occupational Therapist
Keyword:	COSA, occupational therapy, validity, self-assessment

---

Background	All children have the right to participate in occupations perceived meaningful and important, regardless of age, capabilities and conditions. The Occupational therapist can make an important contribution in the enabling of the child's participation, regardless of the ability of the child. The experiences from the everyday occupations in the childhood affects the occupation repertoire children will have as adults. Self-assessment, is used to get the client committed to the process of intervention and it also guarantees the aspect of a person-centered approach. Child occupation self-assessment (COSA) is a self-assessment for children. COSA is designed to capture youth's perceptions regarding their sense of occupational competence and the importance of everyday activities. The purpose of COSA is to enable the occupational therapist the understanding of young clients' self-perceptions of their abilities and problems regarding occupations. Therefore, it is crucial that the instrument has good validity for the use in occupational therapy practice.
Aim	To evaluate the content validity of the Swedish version of COSA (COSA-S) in the use for children with developmental disabilities.
Method	Qualitative study conducted through interviews with children from the target group performed with cognitive interviewing technique. Quantitative elements in the form of a compilation, to show the instrument's validity. Analysis was performed with a modified constant comparing coding method.
Result	The study shows that out of the 25 items that is COSA-S, it is few or none of the informants that needs any form of guidance to understand the intended meaning of most of them (16 out of 25). The study demonstrates that the instrument has good validity for the target group, when used in a dialog form.
Conclusion	The study demonstrates that the instrument is useful in occupational therapy practice, but a clearer user instruction should be written. This should state that the instrument is to be used together with dialogue in order to give the occupational therapist the opportunity to adjust the instrument to suit the individual.

Innehållsförteckning

Bakgrund	5
Syfte	7
Metod	7
Urval	7
Procedur och datainsamling	7
Analys	8
Etiska överväganden	9
Resultat	10
Påståendenas komplexitet och konstruktion	10
Hantering av påståendets innebörd	11
På egen hand	11
Med stöd	11
Förstår ej påståendet	12
Validitetsskattning	12
Diskussion	14
Metoddiskussion	14
Resultatdiskussion	15
Konklusion	17
Referenser	17
Bilagor	

Bakgrund

Att arbeta personcentrerat innebär att utgå från vad som är meningsfullt och viktigt för personen (1). Även barn har rätt till att få vara delaktiga i sin egen vård (2). Självskattning kan vara ett sätt att möjliggöra detta, men den måste då vara anpassad för barn (3).

I takt med barnets mognad och utveckling ökar barnets förmåga att uttrycka sin egen vilja och ta egna beslut (4). Vid sju-åtta års ålder har barns kognitiva utveckling kommit tillräckligt långt för att de ska kunna beskriva sitt eget tänkande, exempelvis så kan de beskriva hur de gör för att lösa ett problem (5). I de tidiga tonåren utvecklas förmågan att reflektera över sitt eget tänkande (6). Vuxna kan främja barnens utveckling genom att ställa klargörande frågor i situationer där barnen inte på egen hand förstår eller lyckas lösa ett problem (5).

Viktigt att benämna i samband med barns utveckling är att alla barn har samma rättigheter och lika värde samt att barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn. Förenta Nationernas (FN) barnkonvention beskriver vidare att alla barn har rätt till liv och utveckling samt att alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad (7, 8). Artikel två, tre, sex och tolv i barnkonventionen, beskriver de grundläggande principer, som vid frågor som rör barn, alltid skall tas hänsyn till. Barnkonventionen är ett rättighetsdokument bestående av 54 artiklar som Sverige antog år 1990 och som då blev juridiskt bindande på nationell nivå. Det är även beslutat att barnkonventionen skall antas som lag i Sverige och den börjar gälla från och med första januari 2020 (7, 8).

Arbetsterapeuter bör arbeta med ett personcentrerat förhållningssätt (9), vilket säkerställer att ovan nämnda rättighetsdokument följs. Inom arbetsterapin är aktivitet ett centralt begrepp (10). Människan har ett behov av att vara aktiv (9). Enligt klassifikationen av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa (ICF) som skapats av världshälsoorganisationen (WHO) så är aktivitet både det som en person har kapacitet att göra samt vad personen faktiskt genomför (11). I arbetsterapeutisk litteratur delas mänsklig aktivitet in i lek, produktivitet samt aktiviteter i dagliga livet (9). Aktivitet påverkas och formas av olika kontexter, exempelvis tid, rum, samhälle och kultur. Det människor gör, varför och hur samt vad och hur vi tänker och känner för detta är ett resultat av överlappande villkor och påverkan från dessa olika kontexter (9).

Inom aktivitetsvetenskapen är delaktighet ett lika viktigt begrepp som aktivitet. ICF definierar delaktighet som “en persons engagemang i en livssituation” (11). I arbetsterapeutiska termer definieras *delaktighet i aktivitet*, i enighet med ICF:s definition, som engagemang i de tidigare nämnda delarna som ingår i mänsklig aktivitet (12). Vidare så beskriver ICF “engagemang som att delta, ingå eller att vara involverad inom ett livsområde, samt att vara accepterad eller att ha tillgång till nödvändiga resurser” (11).

Alla barn har rätt att få delta i aktiviteter som upplevs meningsfulla och viktiga oavsett ålder, förmåga och förutsättningar (10). Forskning visar att barn med utvecklingsneurologiska funktionsnedsättningar, såsom ryggmärgsbräck, cerebral pares och förvärvade hjärnskador, kan ha svårigheter att utföra vardagliga aktiviteter, vilket får en negativ påverkan på deras delaktighet (13). Arbetsterapeuten har en viktig uppgift i att möjliggöra aktivitet och delaktighet i vardagen för barn och ungdomar, oavsett funktionsnivå, då erfarenheter från barndomens aktivitetsliv påverkar den aktivitetsrepertoar som barnen sedan får som vuxna

(10). Detta ligger i linje med patient lagen som fastställer att barnets bästa skall beaktas vid kontakt med hälso- och sjukvård (2).

Människor är experter på sitt eget liv (9). Däribland är personens upplevelse av sin kapacitet, effektivitet samt tillfredsställelsen i utförande av aktivitet och vad personen anser är viktigt att göra, viktiga faktorer som tillsammans utgör en persons aktivitetsidentitet (12). Ett patientmöte kan därför ses som ett möte mellan två experter, arbetsterapeuten som är expert på aktivitet ur ett generiskt perspektiv och patienten som är expert på sig själv och sin specifika aktivitetsidentitet (12, 1). Självsfattning är ett sätt att få klienter att aktivt engagera sig i att ta fram och hitta information som driver behandlingsprocessen framåt och dessutom garanterar ett personcentrerat förhållningssätt (14). Detta då självskattningen kräver att klienten är involverad och är med och styr. En stor fördel med självskattning är att klienterna ofta upptäcker mönster i sina egna svar som kan få dem att komma till insikt om att problem finns inom vissa områden, vilket gör det lättare att sedan arbeta med dessa problem. Självsfattning bör ske samtidigt som en dialog förs mellan arbetsterapeut och klient, vilket bidrar till en djupare förståelse för klientens tankar och svar (14).

Självsfattningsinstrument finns framtaget specifikt för barn och ungdomar. *Barns mening om aktiviteter - självskattning av kompetens och betydelse* (COSAS) (3) är ett sådant instrument. COSAS är den svenska versionen av den ursprungliga engelskspråkiga *Child Occupation Self Assessment* (COSA) vilket är ett klientcentrerat bedömningsinstrument som är teori- och evidensbaserat och har sin teoretiska grund i MOHO (3). Instrumentet är riktat till barn som är 7-17 år och har förmåga att kommunicera sin egen uppfattning (verbalt eller icke-verbalt) (3). COSAS ger barnet möjlighet att ge sin egen uppfattning om aktivitetsutförande, avseende både aktivitetskompetens och aktivitetens betydelse (3). Detta har dock visat sig vara svårare för barn med utvecklingsneurologiska funktionsnedsättningar, då forskning visar att de kan ha svårt att uttrycka sin vilja och ha svårighet med deltagande i interaktion med människor i dagliga livet (15). COSAS innehåller ett självskattningsformulär med 25 påståenden som barnet får skatta på två skolor; kompetensskalan (klarar utförandet av aktiviteten) och betydelseskalan (hur viktig aktiviteten är för barnet själv) (3).

Internationell forskning visar evidens för att COSA har god validitet för barn med olika typer av funktionsnedsättning i avseendet att mäta uppfattning om aktivitetskompetens samt betydelsen av utförande av aktiviteten (3). Den svenska versionen, COSAS, har testats av tolv arbetsterapeuter verksamma inom barn och ungdomspsykiatri samt barnhabilitering på olika platser i Sverige (3). Efter att arbetsterapeuterna utfört COSAS med barn och ungdomar har de delgivit sina åsikter gällande instrumentet avseende påståenden, förklaringar och manual. Detta resulterade i justeringar av skattningsskolor och påståenden. Dock finns behov av ytterligare evidens för validitet. Detta då instrumentet översatts från ett annat språk vilket kräver en validering för både språk och kontext enligt författarna till COSAS (3).

Att validera ett instrument innebär att testa om instrumentet mäter det som det är tänkt att mäta. Därefter får instrumentet en grad av validitet, exempelvis "god validitet". Ett instrument som inte fått validiteten utvärderad är således ett osäkert instrument att använda sig av då man inte vet om det mäter det som är avsett att mätas. Innehållsvalidering innebär att metoden som används ger information om det som är avsett att mätas, det är inte ett resultat i siffror utan ett resonemang av personer som har god insikt och kunskap i ämnet (16).

COSAS syfte är att ge arbetsterapeuter möjlighet att identifiera barns upplevda aktivitets- och delaktighetsproblem (3), vilket innebär att det är helt avgörande för användandet i

arbetsterapipraxis att instrumentet har god validitet. Detta då självskattningsinstrument, som COSA-S, ger barnen möjlighet till att tydliggöra problem som de själva tidigare haft svårt att uttrycka, vilket i sin tur kan göra att det blir lättare att arbeta med dessa problem senare i behandlingsprocessen (14). Som tidigare nämnts, kan barn med utvecklingsneurologiska funktionsnedsättningar ha extra stor problematik med att uttrycka sig (15). Detta gör att det föreligger en risk att denna målgrupp inte får möjlighet till att uttrycka sin upplevelse av aktivitets- och delaktighetsproblematik. Föreliggande studie avser därför att utvärdera innehållsvaliditeten av den svenska versionen av *COSA (COSA-S)* i användningen för barn med utvecklingsneurologisk funktionsnedsättning.

Syfte

Syftet med studien var att utvärdera innehållsvaliditeten av den svenska versionen av *COSA (COSA-S)* i användningen för barn med utvecklingsneurologisk funktionsnedsättning.

Metod

Studien genomfördes med mixade metoder för att utföra utvärdering av validiteten för *COSA-S* för barn med utvecklingsneurologisk funktionsnedsättning. Studiematerialet samlades in i form av intervjuer under åren 2017-2019. En modifierad variant av den kognitiva intervjutekniken *Think-a-loud* (17) samt en semistrukturerad intervjuteknik användes för att undersöka hur barnet uppfattar och förstår påståenden samt skattningsskalorna i *COSA-S*.

Urval

Urvalet var ett strategiskt urval (18). Första inklusionkriteriet var att delta i en utredningsperiod på Regionhabiliteringen, Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus i Göteborg. De som tillfrågades om deltagande hade på förhand bedömts vara lämpliga av barnets utredningsteam. De som tillfrågades fick, både barn och föräldrar, en skriftlig förfrågan om deltagande i studien. I de fall barnen var under 15 år var det endast föräldrarna som skrev på samtyckesblanketten, i de fall då barnen var över 15 år skrevs blanketten på av både föräldrar och barnet. Tio barn i åldrarna 7-17 år, som befann sig på Regionhabiliteringen för utrednings/behandlingsperiod mellan 2017 - 2019, tillfrågades och av dessa tackade nio ja till att delta i studien. Intervjuerna genomfördes i samband med vistelsen på Regionhabiliteringen.

Ytterligare inklusionskriterier var barn och ungdomar i grundskolan eller gymnasieskolan och som behärskar svenska muntligt och skriftligt. För att få spridning på deltagargruppen eftersträvades en jämn fördelning mellan ålder (7-17 år) och kön, samt att de vanligaste diagnoserna inom habiliteringens verksamhetsområde var representerade i gruppen, såsom cerebral pares, autismspektrumstörning, ryggmärgsbräck, muskelsjukdomar, ADHD och förvärvade hjärnskador. Exklusionskriterium var att deltagare i studien inte skulle ha medelsvår eller svårare intellektuell funktionsnedsättning (bedömt utifrån journalanteckningar).

Procedur och datainsamling

Materialet från de genomförda och inspelade intervjuerna som genomförts av arbetsterapeuter yrkesverksamma vid Regionhabiliteringen, Drottning Silvias Barn och ungdomssjukhus,

tillhandahölls som ljudfiler. Dessa transkriberades till text av författarna i november 2018. Transkriberingen innehåller skratt, pauser, hostningar och dylikt för att ge en tydlig bild av samtalet i intervjun. Författarna delade upp intervjuerna och transkriberade hälften var, den sista transkriberades av båda författarna. Längden på intervjuerna varierade mellan 11 min 34 sek och 29 min 30 sek, medelvärdet var 22 minuter och 20 sekunder.

Intervjuerna genomfördes i samband med en *COSA-S* skattning, vilken i större delen av fallen var aktuell för deltagarens behandling/utredning, men i några fall endast genomfördes för studien. Skattningarna tillhandahölls av författarna i februari 2019 och utgjorde en del av materialet under arbetet med analysen. Då studien syftade till att utvärdera validiteten i *COSA-S*, efterfrågades barnens tankar kring vad varje påstående innebar samt att det gjordes en bedömning av barnens hantering av skattningsskalorna. Om barnets uppfattning om något av *COSA-S* påståenden var annorlunda i förhållande till avsedd innebörd så fick barnen ta del av förklaringarna tillhörande det aktuella påståendet.

Analys

För att undersöka hur väl informanternas förståelse för varje påstående i *COSA-S* stämde överens med den avsedda innebörden, lyssnade författarna på materialet för att få en helhetsbild av informanternas hantering av påståendet samt instrumentets två skalor; kompetensskalan och betydelseskalen. Det beslutades att skalorna inte skulle undersökas vidare, då det inte fanns tillräckligt med material kring dessa. Parallellt skapades en helhetsbild av instrumentets engelskspråkiga versions påståenden och förklaringar för att möjliggöra jämförelse mellan de båda versionerna. Därefter analyserades insamlad data med en kontinuerligt jämförande metod, *Constant Comparing Coding Method* (19). Detta är en kvalitativ metod som används när data är insamlat från flera olika källor. Analys enligt denna metod sker i sex steg, påbörjas tidigt i studien och är nästintill klar då arbetet med datainsamlingen är färdigt (19). Analysprocessen är i den här studien modifierad. Författarna tilldelades redan inspelade intervjuer och därmed kunde inte analysarbetet påbörjas så tidigt som önskvärt enligt nämnda metod. Analysen i föreliggande studie har även kvantitativa inslag i form av en sammanställning över frekvensen av hur många påståenden som framkom i varje underkategori samt en validitetsskattning, vilket också är en modifiering av den valda analysmetoden.

Första steget, i *Constant Comparing Coding Method*, är att samla in data (19). Vilket innebar att de intervjuer som gjorts på regionhabiliteringen i Göteborg tillhandahölls och transkriberades av författarna. Steg två omfattar bearbetning av materialet där svaren från informanterna delas in i koder, som sedan sorteras under bärande kategorier (19). Detta gjordes genom att författarna var för sig lyssnade igenom varje intervju och förde anteckningar under tiden. Därefter diskuterade författarna tillsammans sina upplevelser kring varje intervju och beslutade att de 25 påståenden som utgör grunden till *COSA-S* skulle utgöra 25 koder. Författarna beslutade sig också för att varje kod och intervju skulle analyseras enskilt och parallellt jämföras med den engelskspråkiga versionens påståenden och förklaringar för att undersöka om versionerna överensstämde gällande avsedd innebörd. Det beslutades sedan att påståendena skulle sorteras i två övergripande kategorier.

Det tredje steget består i att data bearbetas för att upptäcka mer material som kan sorteras in under de bärande kategorierna samt att nyansera och utveckla kategorierna (19). Under detta steg lyssnade författarna igenom samtliga intervjuer en gång till, med sina tidigare anteckningar tillgängliga, och utvecklade kategorierna vilket genererade underkategorier.

Figur 1. Illustration av analysprocessen.

I steg fyra beskrivs kategorierna som skapats och data bearbetas återigen för att klargöra varför materialet har sorterats som det gjort (19). Detta innebar att författarna diskuterade materialet från samtliga intervjuer, en kod åt gången. Efter diskussion beslutades att då någon informant fått förklaring eller vägledning vid ett påstående så är koden aktuell för vidare granskning. Därefter placerades alla delar av materialet under passande kategori.

Steg fem i *Constant comparing coding method* innebär att arbeta med data och finna sociala och relationella processer (19). I detta steg arbetade författarna med data och sökte efter avgörande faktorer för varför materialet sorterades in i respektive kategori. Det diskuterades huruvida informanterna påverkades av olika faktorer, såsom vem och hur många som närvarade vid intervjun huruvida översättningen från den engelskspråkiga versionen stämmer överens med den svenska versionen. Det diskuterades även om hur informantens relation till den som genomförde intervjun påverkade dialogen. Andra potentiella faktorer som kan ha påverkat dialogen diskuterades också, såsom hur påståendena är formulerade och hur de läses upp också.

I steg sex läggs fokus på de koder som bedöms vara aktuella att arbeta vidare med och dessa analyseras mer ingående (19). De aktuella koderna sågs över och jämfördes med motsvarande i instrumentets engelskspråkiga version för att bedöma huruvida översättningen behövde justeras eller inte. Trots att *constant comparing coding method* består av de sex stegen beskrivna ovan är det viktigt att se det som en process där analytikern är fri, uppmanas att röra sig fram och tillbaka mellan stegen och att processen inte behöver ske linjärt (19).

Förutom den kvalitativa analysen gjordes dessutom en sammanställning av materialet, där frekvensen av informanternas svar i varje underkategori räknades samman och fördes in i en tabell. Sammanställningen analyserades sedan med inspiration av metoden Percentage Agreement (PA) (20), dvs. procenten av hur många av deltagarnas resonemang runt varje påstående som överensstämde med de i manualen beskrivna förklaringarna till varje påstående. Sammanställningen användes därefter som underlag för att bestämma validiteten. Det beslutades att en procentuell överensstämmelse på > 75 % skulle räknas som ”tillfredsställande validitet”.

Etiska överväganden

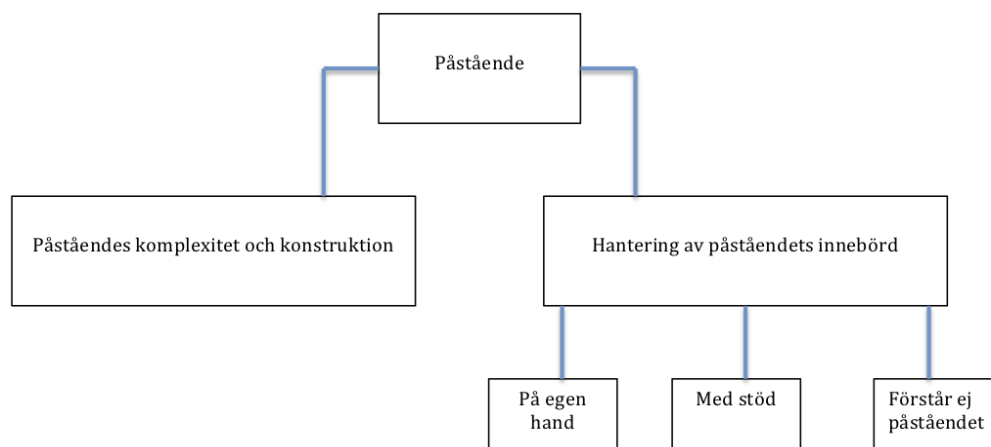
En etisk risk som förelåg var att barnen som intervjuades tillfrågades då de befann sig på en utredningsinstitution och kunde uppleva att de kan inte hade möjlighet att välja att tacka nej till att delta. Detta kunde gjort att barnen känt sig illa till mods och försökte att svara “rätt”

under intervjun. Ett försök till att minska denna risk gjordes genom att behandlande arbetsterapeut inte var den som tillfrågade barn och familj och inte heller skulle vara den som genomförde intervjuerna med barnen.

Studiens nytta är att man undersöker huruvida barnen förstår de påståenden och den skattningsskala som används i instrumentet och att dessa kan anpassas om det skulle visa sig att de är otydliga för barnen. Detta kommer i sin tur, i förlängningen, att leda till att barnen på ett korrekt sätt kan skatta sin aktivitetsförmåga, vilket gör det mer sannolikt att en relevant och personcentrerad intervention kan planeras. Författarnas bedömning är att studiens nytta överväger dess risker och studien har prövats och godkänts av Etiska prövningsnämnden vid Göteborgs Universitet; Dnr 745-14.

Resultat

Den kvalitativa analysen av de 25 påståendena resulterade i två kategorier; *Påståendenas komplexitet och konstruktion* samt *Hantering av påståendets innebörd*. Från den senare bildades tre underkategorier; *på egen hand*, *med stöd* samt *förstår ej påståendet* (se figur 2). I resultatet omnämns deltagande barn som “informant” och den professionelle som utför intervjuerna som “frågeställare”.

Figur 2. Figuren illustrerar vilka kategorier och underkategorier som framkom av analysen.

Påståendenas komplexitet och konstruktion

Analysen visade att påståendena är olika komplexa i avseendet att vissa av dem innehåller flera delmoment, vilket är svårt att formulera i endast ett kort påstående. Ett exempel på detta är påståendet “Klär mig själv”, se förklaring i bilaga 1. Av förklaringen framgår att flera olika delmoment ryms i detta påstående; vad man vill ha på sig, att man väljer kläder efter väder, att man väljer kläder som passar för det man ska göra samt att man klär av och på inne- och utekläder och skor rent motoriskt. Det är ingen av informanterna som nämner alla dessa delmoment, och det är flera som endast nämner ett av delmomenten vilket visar på att det är ett komplext påstående.

Jämförelsen mellan den engelskspråkiga versionens och svenska versionens påståenden och förklaringar av instrumentet visade att en del påståenden blev komplexa när de översatts till svenska. Detta då vissa vedertagna engelska begrepp saknas på svenska, exempelvis i

påståendet, “Get my chores done”. Där ordet “chores” är ett vedertaget begrepp som innefattar flera olika delmoment, medan den svenska översättningens “uppgifter” inte delar denna innebörd. Nedan följer ett exempel på när en informant tvekade på just det påståendet när hen skulle förklara, hen kände sig inte säker på vilka delar som ingick i påståendet.

Informant: Ehh, gör mina uppgifter. Ja.

Frågeställare: ...och den här. Vad tänker du när du hör den?

Informant: Det är ju väldigt väldigt brett.

(Informant 7)

Nedan följer ett exempel på ett påståendes konstruktion, där förståelsen endast behövde tydliggöras med en upprepning och betoning

Informant: Välj själv vad jag gör på min lediga tid.

Frågeställare: Ja, vad kan det betyda? Tänk på vad det betyder innan du svarar...

Informant: Då tänker jag att det betyder att jag väljer själv vad jag vill göra på min lediga tid.

(Informant 2)

Hantering av påståendets innebörd

Informanterna hanterade flertalet påståenden på egen hand men för några av instrumentets påståenden behövde informanterna reflektera kring påståendet för att förståelsen av innebörden skulle tydliggöras. Vid andra påståenden räckte det med att informanterna upprepade högt för att uppfattningen skulle bli att de förstått innebörden. I några fall förstod inte informanterna påståendet trots vägledning.

På egen hand

Att en informant har hanterat innebörden av ett påstående på egen hand, innebar att hen har kunnat reflektera kring innebörden av påståendet och visat att hen har förstått vad som menas med påståendet. Ett exempel på när en informant hanterar ett påståendes innebörd är då en av informanterna reflekterar kring vad påståendet, “Sover så mycket som jag behöver” innefattar, med reflektionen: “Att man ska sova så man orkar med dagen” (*informant 3*). Samtliga informanter klarade av att slutföra COSA-S skattning och hanterade större delen av påståendena på egen hand, utan vägledning, vilket visar på god validitet.

Med stöd

I intervjudialogen mellan frågeställare och informant, fick alla informanter vägledning och stöttning vid något tillfälle under intervjun. I vissa fall uttryckte eller uppvisade informanterna ett behov av stöd och vägledning för att hantera påståendet. Nedan följer ett exempel på detta:

Informant: Vi gör saker... Går på bio och så, och de hjälper till där om det är nåt, så ja, det är riktigt bra där.

Frågeställare: Och i skolan? Det kan vara att det handlar om att göra saker med sina klasskompisar för skola, typ grupparbete...

Informant: Jaja, det funkar också jättebra. De hjälper till i skolan med. Och det är superviktigt för mig att ha en fungerande klass

och känna att man är med i den, men det har jag aldrig haft några problem med.
(Informant 1)

Ibland har informanterna fått vägledning, stöd eller tydliggörande av påståendet innan de uppvisat ett faktiskt behov av detta. Ett exempel på när en informant fått vägledning innan hen uttryckt eller visat ett behov är när frågeställaren presenterar ett påstående som följer; *Sen är det såhär, köper saker själv, vad tänker du att det står för, vad skulle det kunna innefatta? Vad finns det i köper själv?*. När informanter fått stöd utan att de uppvisat ett faktiskt behov så kunde inte författarna avgöra huruvida de hanterade påståendet på egen hand eller ej, vilket gjorde att dessa koder placerades i underkategorin "Med stöd".

Förstår ej påståendet

Under intervjudialogerna förekom det ett fåtal gånger att en informant visade att hen inte hanterade innebörden av ett påstående, vilket visade sig genom att informanten inte svarade på påståendet, inte reflekterade kring det alternativt uttryckte att hen inte visste eller förstod vad som menades. Studien visade att det finns olika anledningar till att data placerades i underkategorin "Förstår ej påståendet". Ibland har informanterna inte förstätt innebörden av påståendet trots stöd och vägledning, vilket följande citat illustrerar:

Informant: Aa, tar mig dit jag vill.

Frågeställare: Vad kan det menas med det? Hur tänker du när du hör det?

Informant: Att gå på Liseberg, Universeum, Scandinavium.

Frågeställare: Mm, det är ju att hamna på dom sakerna, men att ta mig dit jag vill, vad betyder det?

Informant: Att jag vill dit.

(Informant 9)

I andra fall har informanten uttryckt sig på ett sätt som gjorde att det var oklart huruvida de förstätt innebörden eller ej. Ett sådant uttalande placerades också in i underkategorin "Förstår ej påståendet". Nedan följer ett exempel på när det är oklart huruvida informanten förstätt påståendet och att det därför ingår i föreliggande kategori:

Informant: Får min kropp att göra som jag vill... Aa, det...

Frågeställare: Du förstätt vad jag menar, vad som menas med det va?

Informant: Aa, mm, ja...

(Informant 7)

Validitetsskattning

Sammanställningen av informanternas hantering av påståendet redovisas i tabell 1. Merparten av informanterna hanterar de flesta påståenden på egen hand. Det finns ett fåtal påståenden; *Håller min kropp ren, gör mina uppgifter och klär mig själv* där merparten av informanterna behöver stöttning för att förstätt påståendet. Det är endast ett fåtal påståenden där någon enstaka informant, aldrig fler än två, inte har förstätt ett påstående.

Tabell 1. Sammanställning av informanternas svar på de 25 påståendena, fördelat på tre underkategorier; *på egen hand, med stöd* samt *förstår ej påståendet*. (n=9)

Analys av sammanställningen resulterade i en validitetsskattning med de tre nivåerna; “Valida

Påståenden (koder)	Hantering av påståendets innebörd		
	På egen hand (n)	Med stöd (n)	Förstår ej påståendet (n)
Håller min kropp ren	4	5	0
Klär mig själv	3	6	0
Äter mat själv utan hjälp	6	3	0
Köper saker själv	7	2	0
Gör mina uppgifter	0	7	2
Sover så mycket som jag behöver	8	0	1
Hinner göra sådant som jag vill göra	6	2	1
Har koll på mina saker	7	2	0
Tar mig dit jag vill	5	3	1
Väljer själv vad jag gör på min lediga tid	9	0	0
Koncentrerar mig på det jag gör	8	0	1
Gör saker med min familj	7	2	0
Gör saker med mina kompisar	9	0	0
Gör saker med mina klasskamrater	0	8	1
Följer regler i skolan	9	0	0
Bli färdig med mitt skolarbete i tid	8	1	0
Gör mina läxor	8	1	0
Frågar min lärare när jag behöver	7	2	0
Får andra att förstå vad jag tänker och tycker	7	2	0
Tänker ut nya sätt att göra saker på när jag har problem	7	2	0
Ger inte upp även om något är svårt	8	0	1
Lugnar ned mig själv när jag är upprörd	7	1	1
Får min kropp att göra som jag vill	2	5	2
Använder mina händer för att göra saker	7	2	0
Gör färdigt saker utan att bli trött	6	2	1

Totalt (n) =9

på egen hand”, “Valida med stöd” samt “ej valida”. Då minst sju informanter av nio (78 %) hanterat 16 av instrumentets 25 påståenden på egen hand så har dessa 16, i enlighet med de uppsatta gränserna för när ett påstående kan anses vara valid, bedömts vara “valida på egen hand” (se tabell 2). Nio påståenden bedömdes “valida med stöd”. Vid dessa var det färre än 75 % av informanterna som hanterade innebörden på egen hand, men med vägledning hanterade över 75 % av informanterna påståendets innebörd (se tabell 2). Inget påstående bedömdes vara “ej valid”, då resultatet inte visade att något påstående fick < 75 % som var valida på egen hand, eller med vägledning.

Tabell 2. Validitetsskattning, indelade i klassificeringarna; *Valida på egen hand, valida med stöd, ej valida*.

Valida på egen hand	Valida med stöd	Ej valida
Köper saker själv	Håller min kropp ren	
Sover så mycket som jag behöver	Klär mig själv	
Har koll på mina saker	Äter mat själv utan hjälp	
Väljer själv vad jag gör på min lediga tid	Gör mina uppgifter	
Koncentrerar mig på det jag gör	Hinner göra sådant som jag vill göra	
Gör saker med min familj	Tar mig dit jag vill	
Gör saker med mina kompisar	Gör saker med mina klasskamrater	
Följer regler i skolan	Får min kropp att göra som jag vill	
Blir färdig med mitt skolarbete i tid	Gör färdigt saker utan att bli trött	
Gör mina läxor		
Frågar mina lärare när jag behöver		
Får andra att förstå vad jag tänker och tycker		
Tänker ut nya sätt att göra saker på när jag har problem		
Ger inte upp även om något är svårt		
Lugnar ned mig själv när jag är upprörd		
Använder mina händer för att göra saker		
16 av 25	9 av 25	0 av 25

Tabell 2.

Diskussion

Metoddiskussion

COSA är sedan tidigare översatt till holländska och när innehållsvaliditeten i den versionen undersöktes använde forskarna delvis en annan metod än vad författarna gjorde i föreliggande studie. Deltagarna i den holländska studien genomförde en COSA-skattning på egen hand, för att därefter intervjuas och då utveckla varför de skattat påståendena som de gjort (21). För- och nackdelar med de båda tillvägagångssätten har av författarna diskuterats flitigt. En fördel med tillvägagångssättet i den holländska studien, är att hanteringen av- och förståelsen kring instrumentets skalor lättare har kunnat bedömas. Nackdelen med detta tillvägagångssätt är att barnen fick ändra sina svar när de i efterhand fick förklaring till påståendets innebörd, vilket kan upplevas som ett misslyckande av barnen. Detta står i motsats till en studie (22) som beskriver det terapeutiska förhållningssättet under datainsamling med COSA. Studien menar att det är viktigt att barnen är införstådda med att självskattningen inte är ett prov eller test där man kan ha rätt eller fel, utan att det som besvaras är upplevelser av vad de klarar av samt vad de har problem med. Detta för att säkerställa känslan av att barnet lyckas (22).

De kognitiva intervjuerna som ligger till grund för föreliggande studie har skett i samband med en COSA-S skattning, där vissa gjorts endast för studiens syfte, men merparten har varit en del av barnets pågående behandling eller utredning. Det var därför av vikt att informanterna förstod innebörden av instrumentets påståenden innan de fyllde i sin skattning. Informanterna fick därmed den hjälp och vägledning som frågeställaren ansåg nödvändig för att förstå påståendets och skalornas innebörd innan de fyllde i sin skattning. Detta gjorde i sin tur att det inte gick att bedöma informanternas förståelse för skalorna. Fördelar med detta tillvägagångssätt är att informanterna inte behöver ändra sin skattning i efterhand och därmed känna att de gjort fel samt att detta stämmer väl överens med hur instrumentets användning instrueras samt tidigare nämnd forskning (3, 22). Vid ett antal tillfällen under intervjuerna ger frågeställaren förklaring av påståendet innan informanten hunnit säga något, och därmed inte heller kunnat uppvisa ett behov av stöd. I dessa fall försvann författarnas möjlighet att

bedöma huruvida informanten hade förstått påståendet på egen hand. Enligt COSA-S användarmanual är detta ett möjligt och korrekt tillvägagångssätt (3), men när materialet skall användas för att bedöma innehållsvaliditet så försvåras analysarbetet avsevärt. Det bör dock nämnas att dessa fall är få och författarnas bestämda uppfattning är att de inte har påverkat studiens resultat. Ur ett etiskt perspektiv är tillvägagångssättet som använts i den här studien att föredra. Detta eftersom barns utveckling främjas genom att de får frågor som vägledning om de fastnar eller stöter på problem (5). Detta ligger väl i linje med att förklaringarna som finns med som komplement till påståendena i COSA-S enligt instruktioner ska anpassas efter barnets mognad och ålder (3).

En faktor som författarna anser kan ha påverkat vissa informanter är att föräldrar och ibland fler än en frågeställare medverkat vid intervjun. Dessa informanter pratar mindre än andra, men om detta faktiskt beror på att det är flera vuxna närvarande låter författarna vara osagt. Det konstateras dock att vikten av att inte vara fler än nödvändigt i rummet bör beaktas och eventuellt beskrivas tydligare i en framtida reviderad manual.

Studien har en jämn fördelning på deltagarna i gruppen avseende ålder, diagnos och problematik. Detta gör att studien representerar målgruppen väl. Då det är få deltagare i studien och det endast skiljer en informant mellan "valid på egen hand" och "valid med stöd" så bör resultatet tolkas med försiktighet. En undersökning av innehållsvaliditeten på en större grupp vore önskvärt.

Målgruppen för studien är barn med utvecklingsneurologiska funktionsnedsättningar. Då dessa barn kan ha ökad problematik med kommunikation och interaktion (13, 15), och då innehållsvaliditeten för instrumentet avseende denna målgrupp anses god är det troligt att den kan användas även för andra barn med dessa svårigheter.

Den valda analysmetoden, constant comparing coding method, ska enligt instruktion påbörjas redan vid insamlingen av data men då detta inte kunnat göras begränsades möjligheten till analys i enlighet med metoden. Det gör att förståelsen för informanternas hantering av instrumentet minskade, då författarna ej hade möjlighet att studera icke-verbala kommunikation såsom kroppsspråk. Det är dock positivt att utomstående har utfört analysen, då risken för bias minskar frågeställarens förförståelse minimeras (17) vilket ökar kvaliteten på föreliggande studie. Fördelar med den valda metoden är bland annat att risken för att bias uppstår på grund av frågeställarens förförståelse minimeras (17). Detta då frågeställarens roll är att be informanterna att resonera om och utveckla sina tankar kring det aktuella påståendet (17).

Resultatdiskussion

Studien visar att COSA-S har god innehållsvaliditet när den genomförs i dialogform och instrumentet är därmed användbart i arbetsterapipraxis. Av påståendena i instrumentet, som utgör COSA-S, så är det få eller ingen av informanterna som behöver någon form av stöd för att förstå avsedd innebörd i merparten av påståendena (n=16 av 25 påståenden). Validitetsskattningen visar att ingen kod placerats i klassificeringen "ej valid". Studien visar dock på att informanterna behöver vägledning och stöd vid nio av koderna/påståendena för att förstå dess avsedda innebörd och att självskattningen därför bör utföras i dialogform.

Resultatet visar också att vissa av instrumentets påståenden är mer komplexa än andra. Somliga påståenden består av flera delmoment, exempelvis *klär mig själv*, som i förklaringen innefattar "Du väljer vad du vill ha på dig", "Du väljer kläder utifrån väderlek eller vad du ska göra", "Du klär på och av dig själv, både inne- och utekläder samt skor" (se bilaga 1) (3). En sådan typ av påstående är svårt att svara korrekt på utan att få vidare förklaring kring påståendets innebörd. Lämpligheten i att formulera påståenden som detta, vilket rymmer flera delmoment i ett enda påstående, kan diskuteras. En tanke är att påståenden som är komplexa behöver utföras i samband med dialog för att den avsedda innebörden ska förstås. Detta då forskning visar på att kvaliteten och noggrannheten i en självskattningssituation ökar i samband med dialog och om de ställda frågorna formuleras på ett personcentrerat och korrekt sätt (23). Författarna anser att påståendena; *Håller min kropp ren, gör mina uppgifter* och *klär mig själv* är så pass komplexa att en förklaring är nödvändig för att det barnet som skattar sig själv, ska förstå påståendets avsedda innebörd, oavsett ålder. Ett förslag är att en markering, i form av en asterisk läggs till vid dessa påståenden i instrumentets manual, för att tydliggöra att förklaring bör ges. Jämförelsen mellan den engelskspråkiga versionens (24) och svenska versionens påståenden och förklaringar av instrumentet visar på att en del påståenden blir komplexa när de översätts till svenska. Detta då ett vedertaget engelskt begrepp saknas på svenska, exempelvis i påståendet, "Get my chores done". Där ordet "chores" är ett vedertaget begrepp som innefattar flera olika delar, medan den svenska översättningen "uppgifter" saknar samma innebörd.

En viktig aspekt att diskutera är om det skall eftersträvas att instrumentet fylls i på egen hand av barnet eller om det bör göras i kombination med en kontinuerlig dialog med möjlighet att förklara/vägleda vid påståenden där behov av förtydligande uppstår? Det finns en risk med att självskattningsinstrument lämnas ut och fylls i utan vidare samtal/diskussion kring påståendena då det finns stor risk att hela den avsedda innebörden för vad påståendet innefattar inte inryms i det korta påståendet. (23). Arbetsterapeutisk litteratur uttrycker att arbetsterapeuter i arbetet med barn och unga medvetet bör använda sig själv som ett redskap (24). Detta kan exempelvis göras genom att etablera en god relation, föra en dialog på barnets villkor samt anpassa miljön så att barnet känner sig tryggt (22). Genom att föra en dialog under skattningen ger arbetsterapeuten barnet större förutsättningar att bli delaktigt. Forskning visar att delaktighet är grundläggande för utveckling av sociala färdigheter, aktivitetsutförande och upplevd livsglädje (25). Arbetsterapeutisk litteratur, MOHO, menar att självskattning bör ske i samband med dialog för att på så vis ge en djupare förståelse för klientens tankar och svar (14). Detta förfaringsätt är också delvis beskrivet i manualen (3), men behöver poängteras ytterligare.

Med hänsyn till barnkonventionen (7, 8) och ovanstående resonemang menar författarna att COSA-S instruktioner skulle kunna förbättras och därmed säkerställa så att instrumentet alltid används i samband med dialog. En lösning, gällande de påståenden som är komplexa, kan vara en markering vid påståendet i manualen till instrumentet, som innebär att frågeställaren även skall ge vidare förklaring kring det aktuella påståendet.

Att samtliga informanter i föreliggande studie klarar av att genomföra hela COSA-S visar på att instrumentet är användbart i arbetsterapipraxis i Sverige samtidigt som studien visar att COSA-S har god innehållsvaliditet för den valda målgruppen, barn med utvecklingsneurologiska funktionsnedsättningar. Instrumentet är därför ett viktigt tillskott till de personcentrerade verktyg arbetsterapeuten kan använda tillsammans med barn och ungdomar.

Konklusion

Studien visar att den svenska översättningen av COSA, COSA-S, har god innehållsvaliditet för barn med utvecklingsneurologisk funktionsnedsättning när den används i dialogform. Vid följande påståenden; *Håller min kropp ren, gör mina uppgifter och klär mig själv* behövde barnen vägledning i intervjudialogerna och dessa skulle bli tydligare ifall de markeras med en asterisk i manualen vilken indikerar att dessa påståenden behöver förklaras. Författarnas rekommendation är att det bör skrivas en tydligare användarinstruktion för COSA-S, där det framgår att instrumentet ska användas i samband med dialog, då detta ger arbetsterapeuten möjlighet att anpassa innehållet efter barnet. COSA-S är ett tydligt personcentrerat instrument som ger barnet möjlighet att uttrycka sin åsikt om sin egen uppfattning om aktivitetsutförande, avseende både aktivitetskompetens och aktivitetens betydelse samtidigt som det stärker barnets delaktighet och kan därför rekommenderas att användas i klinisk verksamhet i Sverige tillsammans med barn och ungdomar som har en utvecklingsneurologisk funktionsnedsättning.

Referenser

1. Edvardsson D. Personcentrerad omvårdnad - definition, mätskalor och hälsoeffekter. I: Edvardsson D. Personcentrerad omvårdnad i teori och praktik. Lund: Studentlitteratur; 2010.
2. Riksdagen. Patientlagen [Internet] Stockholm: Sveriges riksdag; 2018 [uppdaterad 2018; citerad 2019-02-28]. Hämtad från: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/patientlag-2014821_sfs-2014-82
3. Kramer J, Peny-Dahlstrand, M, Öhrvall A, Munkholm M, Bjuvmar E, & Förbundet Sveriges arbetsterapeuter. (2017). Barns mening om aktiviteter: Självsfattning av kompetens och betydelse (COSA-S): Svensk version 1.0 (2016) av Child Occupational Self Assessment (COSA), version 2.2 (2014). Nacka: Förbundet Sveriges arbetsterapeuter.
4. Case-Smith J. Development of childhood occupations. I: Case-Smith J, O'Brien JC, redaktörer. Occupational therapy for children. 6 uppl. Maryland Heights: Mosby/Elsevier; 2010.
5. Hwang P, Nilsson B. Utvecklingspsykologi. Stockholm: Natur och kultur; 2011.
6. Eliasson AC. Barns utveckling. I: Eliasson AC, Lidström H, Peny-Dahlstrand M, redaktörer. Arbetsterapi för barn och ungdom. Lund: Studentlitteratur; 2016.
7. Unicef. Barnkonventionen [Internet] Stockholm: Unicef Sverige; 2018 [uppdaterad 2018-06; citerad 2018-12-05] Hämtad från: <https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten#full>
8. Swärd, S. Barnkonventionen i praktisk tillämpning : Handbok För Socialtjänsten. Stockholm: Wolters Kluwer Sverige; 2016.
9. Kielhofner G. Introduktion till Model of human occupation (MOHO) I: Kielhofner G, redaktör. Model of Human Occupation : Teori och tillämpning. Lund: Studentlitteratur; 2012.

10. Peny-Dahlstrand M. Aktivitetens betydelse för barn och ungdom I: Eliasson AC, Lidström H, Peny-Dahlstrand M, redaktörer. *Arbetsterapi för barn och ungdom*. Lund: Studentlitteratur; 2016.
11. Pless M, Adolfsson M, Klang N. ICF som tankemodell. I: Pless M, Granlund M, redaktörer. *Handbok i att använda ICF Och ICF-CY*. Stockholm: Studentlitteratur; 2011.
12. Kielhofner G. Dimensioner av görande. I: Kielhofner G, redaktör. *Model of Human Occupation : Teori och tillämpning*. Lund: Studentlitteratur; 2012.
13. Peny-Dahlstrand M, Bergqvist L, Hofgren C, Himmelmann K, Öhrvall A-M. Potential benefits of the cognitive orientation to daily occupational performance approach in young adults with spina bifida or cerebral palsy: a feasibility study. *Disabil Rehabil*. 2018;40(1):1-12.
14. Kielhofner G. Självskattning: Inhämta klientens perspektiv. I: Kielhofner G, redaktör. *Model of Human Occupation : Teori och tillämpning*. Lund: Studentlitteratur; 2012.
15. Fyrberg, Å. *Acquired brain injury in children and adolescents: Investigating assessment of communicative participation in daily life situations* [doktorsavhandling på internet]. Göteborg: Göteborgs universitet; 2017 [citerad 2019-03-13]. Hämtad från: <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/51471>
16. Gunnarsson R, Billhult A. Mätinstrument och diagnostiska test. I: Henricson M, redaktör. *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad*. Lund: Studentlitteratur; 2012.
17. Willis G. *Cognitive interviewing: a tool for improving questionnaire design*. Thousand Oaks, Ca: SAGE Publications; 2005.
18. Henricson M, Billhult A. Kvalitativ design. I: Henricson M, redaktör. *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad*. Lund: Studentlitteratur; 2012.
19. Bogdan R C, Bicklen SK. *Qualitative research for education: An introduction to theories and methods*. 5 uppl. Boston: Pearson Education, Inc; 2007.
20. Kazdin, Alan E. Artifact, bias, and complexity of assessment: The ABCs of reliability; *J Appl Behav Anal*. 1977;10(1):141-50.
21. Ten Velden M, Couldrick L, Kinébanian A, Sadlo G. Dutch Children's Perspectives on the Constructs of the Child Occupational Self-Assessment (COSAS). *OTJR (Thorofare N J)*. 2013;33(1):50-8.
22. Ainey L, Van Nispen R, Van Der Zee C, Van Rens G. Measurement Properties of Questionnaires Assessing Participation in Children and Adolescents with a Disability: A systematic review. *Qual Life Res*. 2014;23(10):2793-808.
23. Sturgess J, Rodgers S, Ozanne A. A review of the use of self report assessment with young children. *Br J Occup Ther*. 2002;65(3):108-16.
24. Jacobsson H. Arbetsterapeutens roller och verksamhetsområden. I: Eliasson AC, Lidström H, Peny-Dahlstrand M, redaktörer. *Arbetsterapi för barn och ungdom*. Lund: Studentlitteratur; 2016.

25. Krame J, Heckmann S, Bell-Walher M. Accommodations and Therapeutic Techniques Used during the Administration of the Child Occupational Self Assessment. *Br J Occup Ther.* 2012;75(11):495-502.

Bilaga 1.

Barns mening om aktiviteter – självskattning av kompetens och betydelse (COSA-S, 1.0/2016)

BILAGA A: 1/2

COSA-S påståenden och förklaringar

Nedan redogörs för instrumentets påståenden och förklaringar till instrumentets påståenden. Förklaringarna ska inte läsas upp ordagrant utan anpassas till barnets ålder, mognad och behov.

Påstående	Förklaringar (enbart av till barnets ålder, mognad och behov)
Håller min kropp ren	Du tvättar händer och ansikte. Du duschar eller badar. Du går på toaletten. Du borstar dina tänder. Du gör dig fin t.ex. borstar håret eller sminkar dig.
Klär mig själv	Du väljer vad du vill ha på dig. Du väljer kläder utifrån väderlek eller vad du ska göra. Du klär på och av dig själv, både inne- och utekläder samt skor.
Äter mat själv utan hjälp	Du använder kniv och gaffel eller sked. Du använder pinnar eller äter med händerna t.ex. smörgås. Du dricker ur kopp eller glas.
Köper saker själv	Du väljer saker att köpa. Du vet hur mycket pengar du ska lämna fram när du ska betala eller du betalar med kort. Du vet hur du ska göra om du ska köpa något som du behöver eller vill ha.
Gör mina uppgifter	Du gör klart det som du har fått ansvar för på egen hand. Det kan vara sysslor eller uppgifter du ska göra hemma (t.ex. städa ditt rum), i skolan, på fritids eller i andra sammanhang.
Sover så mycket som jag behöver	Du får så mycket sömn att du orkar göra det du behöver eller vill.
Hinner göra sådant som jag vill göra	Du följer en planering så att du har tid med både det du måste göra och sådant som du tycker om. Du hinner t.ex. leka, idrotta, spela tv/dataspel, använda sociala medier, lyssna på musik eller andra aktiviteter du tycker om.
Har koll på mina saker	Du håller ordning på dina leksaker, böcker, spel, kläder och andra saker så att du lätt kan hitta dem.
Tar mig dit jag vill	Du kan förflytta dig så att du kan komma dit du vill. <i>(Detta påstående handlar om barnets förflyttningsförmåga i olika miljöer, snarare än grovmotorisk förmåga.)</i>
Väljer själv vad jag gör på min lediga tid	Du väljer det du vill göra på din fritid för att ha roligt och trivas.
Koncentrerar mig på det jag gör	Du fokuserar på det du gör och behöver inte påminnas om att göra färdigt.
Gör saker med min familj	Du kan göra saker med några eller alla i din familj. Det kan vara både hemsysslor och roliga aktiviteter som leka, umgås, hjälpas åt med disken, duka, åka på utflykt och resor.
Gör saker med mina kompisar	Du kan vara med andra i din egen ålder som du trivs med och göra saker du tycker om tillsammans med dem, t.ex. leker och träffas utomhus eller hemma hos varandra, använder sociala medier, sover över hos någon.
Gör saker med mina klasskamrater	Du kan arbeta tillsammans med och kommer överens med dina klasskamrater i olika typer av skoluppgifter, vid lunch och på raster.
Följer regler i skolan	Du förstår och följer regler och schema som finns i skolan.
Blir färdig med mitt skolarbete i tid	Du börjar med en arbetsuppgift när din lärare säger till och fortsätter arbeta så att den blir färdig i tid.
Gör mina läxor	Du gör färdigt dina läxor i tid, hemma eller på fritids eller annan plats efter skolan.
Frågar min lärare när jag behöver	Du ber din lärare om hjälp när du inte förstår eller om det uppstår problem.
Får andra att förstå vad jag tänker och tycker	Du delar med dig av dina tankar, känslor och idéer så att andra förstår.
Tänker ut nya sätt att göra saker på när jag har problem	Du löser problem och provar andra sätt att göra saker på.
Ger inte upp även om något är svårt	Du har tålamod och fortsätter att arbeta med det du gör även om det är svårt.
Lugnar ner mig själv när jag är upprörd	Du lugnar ner dig själv om du blir arg, ledsen eller frustrerad när något dåligt händer. Du vet vad som hjälper dig att få dessa känslor att försvinna.
Får min kropp att göra som jag vill	Du kan styra din kropp. Du kan röra dig för att leka, jobba och göra saker du vill. <i>(Detta påstående handlar om grovmotoriska färdigheter.)</i>
Använder mina händer för att göra olika saker	Du kan röra och styra dina händer och fingrar för att spela spel, använda och hantera skolmaterial eller andra föremål t.ex. knäppa knappar, skriva med penna eller på tangentbord.
Gör färdigt saker utan att bli trött	Du orkar bli klar med det du håller på med utan att ditt huvud och din kropp behöver vila.

Bilaga 2.

COSA-S: Skattningsskalan med symboler

Om mig själv	Jag har stora problem att göra det här	Jag har lite problem att göra det här	Jag gör det här okej	Jag är riktigt bra på att göra det här	Inte viktigt för mig	Ganska viktigt för mig	Mycket viktigt för mig	Super-viktigt för mig
	☹☹	☹	😊	😊😊	★	★★	★★★	★★★★